

اساس نزاع بین تفکر مدرن با تفکر اسلامی کجاست؟

یادداشت

علی عسگری

بزرهنگر مسائل دینی

بعد از رنسانس که تفکر مدرن با محوریت انسان دنیایی بی‌با تعبیر شهید مطهری، حیوان مادی صرف و نه فرهنگی، پرچم انسان گرایی یا انسانیت را به دست گرفت، شاید کمتر کسی فکر می‌کرد همان اومانیسیم، امروزه به واسطه سیاست‌های متناقض، در گودالی از لجن‌های متعفن مثل همجنس گرایی، تجاوز به همکار، فقر بی‌انتهای و خشونت علیه مردم به علت مطالبه بحق انسان مدارانه آنها قرار بگیرد، چراکه اومانیسیم با در نظر گرفتن نیازهای گسترده انسانی در ساحت‌های مختلف فردی و اجتماعی و عدم پاسخ درست مسیحیت در دوران قرون وسطا و قبل‌تر از آن در نظام اسطوره‌ای که بر محور مبنای غیبی، ولو شرک‌آلود بود- به نیازهای انسان، خود را ملزم نمود تا برای زندگی بهتر انسان‌ها، بدون در نظر گرفتن انسان معنوی و با توجه بی‌اندازه به ابعاد حیوانی او، نظام زندگی را طراحی نماید که ثمره آن افتادن انسان‌ها به ورطه پوچ‌انگاری و احساس بی‌صرفی در زندگی کردن و ایجاد بی‌روگرایی‌های سازمانی برای تأمین منافع سرمایه‌داران و نظام سرمایه‌سالاری بود که در نهایت ثمره‌اش هبوط انسان از انسانیته است که باید به رشد و تعالی روحی و احساس خوشبختی در زندگی‌اش می‌رسد ولی به خاطر تحمیل محدودیت‌های نظام یافته توسط ارزش‌های اومانیسیتی، به انسانی شوهرت‌آلود، دائماً عصبانی و جانی، تبدیل شده بود. اینکه اومانیسیم برای تحقق شعارهایش چگونه معیارهای انسانیت را با شعارهای انسان مدارانه پایمال نمود تا منافع کاپیتالیست‌ها را برآورده سازد، مسأله‌ای است که مطالعات تاریخی در زمینه مبانی فلسفی غرب مدرن می‌توانند گره‌گشای این تناقضات باشند. اما مسأله اینجاست که تحریف انسانیت و قبل از آن تحریف دین و عقلائیت دینی چه بلایی بر سر انسان چند بُعدی خواهد آورد؟ برای جواب به این سؤال بهتر است که نگاهی به بیان ائمه

اطهار(ع) در رابطه با بحث هدایت انسان و رابطه امام با انسان بیندازیم تا نوع برخورد مسأله انسانیت برای برخی از طرفداران انسانیت روشن شود. در بین بیانات معصومین، زیارت جامعه کبیره به دلیل آنکه توسط امام معصوم یعنی امام هادی(ع) بیان شده است، لذا از اهمیت بسیار زیادی نزد شیعیان و محبین اهل بیت(ع) برخوردار است و در زیارت اهل بیت مخصوصاً در زیارت امام هادی(ع) خواندن آن سفارش شده است. از مهمترین نکاتی که می‌توان در زیارت جامعه کبیره بدان اشاره نمود، نوع مواجهه فرازهای آن با شرک و مسیر حق است. مثلاً در زیارت جامعه کبیره می‌بینیم که رابطه امام با مردمی که مورد هدایت او واقع می‌شوند به گونه‌ای حائز اهمیت است که گویی بیانگر نکته‌ای مهم در رابطه با سبک و مدل زندگی انسان‌هاست. به عنوان مثال امام هادی(ع)، ائمه اطهار(علیهم‌السلام) را خزان‌العلم توصیف کرده‌اند. یا مثلاً ایشان را ساسة‌العباد خوانده‌اند. در فرازی دیگر می‌فرمایند: انتم المشیال الأعظم و القراط الأقوم.

شاید این سؤال پیش آید که این عبارات چگونه با سبک زندگی انسان‌ها مرتبط است؟ در جواب به این سؤال باید گفت که اساساً انسان در حیات دنیوی خود و کم و کیف برقراری ارتباطاتش با مردم جامعه و چگونگی زندگی روزمره‌اش، نیازمند برنامه‌ای است که خداوند به علت علم کاملش نسبت به انسان و ابعاد وجودی او، آن را برای بشر تنظیم و برای اجرا و ذکر آن نزد مردم، پیامبران و ائمه اطهار فرستاده است تا ضمن تبیین معارف الهی در نوع روابط انسان‌ها و مدل زندگی دنیایی‌شان، نسبت دنیا با آخرت آنها را نیز تفهیم نمایند. اساس نزاع بین تفکر مدرن حیوان محور با تفکر اسلامی که محورش، زیست فردی و اجتماعی حول مدار ربوبیت الهی است، بر سر آن است که چه کسی را رب و یا چه علتی رب بدانیم؟ در سوره حجر، آیه ۲۹، شیطان قسم می‌خورد که به غیر از عباد مخلص، بقیه انسان‌ها را از مسیر درست به مسیر غلط اغوا نماید. به تعبیری مسیر باطل را برای انسان به گونه‌ای تزئین و زیبا جلوه دهد که گویی آن حق بوده و هر چه که در واقعیت حق

است، باطل تلقی شود. این مسیر اغواگرانه در آن جهت بود که اساس برنامه‌های انسان از محور حاکمیت قوانین الهی خارج گردد تا شیطان و غیر خدا برای انسان برنامه‌ریزی نمایند، لذا در اولین گام، تحریف حق رقم می‌خورد: تحریفی که ابتدا با وسوسه آغاز شده و در ادامه با توجیه افعال ناپسند و غیر الهی، به سمت نهادینه شدن و ارزشمند شدن آنها در نزد انسان پیش می‌رود و در نهایت سقوط بشر از مدار عقلائیت و انسانیت واقعی را منجر شده تا انسان از آزادی‌های حقیقی‌اش در زندگی بی‌بهره بماند. از همین روی و در همین پازل اغواگرانه شیطانی، اومانیسیم با ظن غلطش، به حساب عدم موفقیت ادیان الهی در پاسخ به نیازهای بشری، با تکیه بر عقل مدرن که اساس هدایت غیبی و وحیانی را نفی می‌کرد، عنان تدبیر امور انسان‌ها را در اختیار خود گرفت و اینچنین شد که هر کسی برای خودش می‌توانست حق و باطل مشخص کند و طبیعتاً در این رویکرد افرادی پیروزند که قدرت و ثروت بیشتری برای تأمین منافعشان داشته باشند و این یعنی استعمار بشر و تصرف در هویت انسانی برای بیشتر شدن منابع مصرفی سرمایه‌داران! اما در مقابل، زیارت جامعه کبیره به عنوان یکی از مهمترین منابع در جهت فهم مبانی اسلامی، اهل بیت و اولیاء الهی را برنامه‌ریز انسان در همه ساحت‌های زندگی او معرفی می‌کنند. لذا امام هادی(ع) اهل بیت را ساسة‌العباد خوانده‌اند یعنی مدیر امور بندگان. مدبر به این عنوان که اگر بنا باشد انسان محور باشد صرف نگاه مادی به او کافی نبوده و چون اساساً دارای ابعاد معنوی و روحانی است لذا نمی‌تواند خودش برای خودش تصمیم‌گیری نموده تا بدین وسیله دیگر انسان‌ها را نیز تحت سلطه خودش بیاید و استیلای خودش بگیرد، بنابراین باید امور بندگان را از آن جهت که خود وجود مستقلی ندارند، با اذن الهی و تدبیر الهی- یعنی ربوبیت تشریحی- اولیاء مآذون برعهده گیرند تا جامعه دائر مدار فساد سرمایه سالاران نباشد. از طرفی دیگر ساسة، هم‌ریشه با سیاست است و این خود یکی از نکته قابل توجه برای تفاوت نظام توحیدی با نظام اومانیسیتی است، بدین خاطر که در نظام اومانیسیتی وقتی اعتقادی به هدایت قدسی وجود ندارد و

امروزه غرب و به طور کل جهان مدرن، نتیجه نوع رویکرد اشتباهش به انسان را، با نگاه ناسوتی و حیوانی صرف به او، مشاهده می‌نمایند. وقتی انسان با ابعاد مختلف اعم از مادی و معنوی، به حیوانیت تبدیل می‌شود، به عنوان جمع بندی باید گفت که امروزه

تفکرات و آرمان‌های انسان است، از این روی، عقلائیت دینی در سیاستگذاری‌ها کنار گذاشته شده و عقلائیت غیر دینی و به تبع آن عقلائیت مدرن که سودجو و برده‌پرور است، مبنای سیاستگذاری‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی قرار می‌گیرد. یکی دیگر از نقاط اختلاف بین نظام توحیدی و اومانیسیتی چگونگی نگاه به علم و صنعت است. در نظام اومانیسیتی، علم نیز در خدمت توسعه برده‌داری قرار می‌گیرد، منتها به نحوی مدرن و شکیل. مثلاً با پیشرفت صنعت تکنولوژی، انسان چون در نظام سرمایه‌داری اومانیسیتی یک حیوان مدرن است، پس مثل سایر ماشین‌آلات در خدمت ارزش‌های سرمایه سالاری و طبقه مرفه سیاستگذار است. به تعبیر شهید مطهری در بحث انسان‌شناسی در قرآن، یکی از ظلم‌هایی که نظام غرب در حق انسان نموده است، داشتن نگاه ابزاری به اوست چراکه آنان انسان را نیز همچون دیگر صنایع پیشرفته، ماشینی می‌پندارند ولی ماشینی که از بقیه پیچیده‌تر است. در مقابل

این نگاه، در زیارت جامعه، به اهل بیت، خزان‌العلم گفته شده است. اما این علمی که بیان شده است با توجه به بعد روحانی انسان ترسیم و ذکر شده است، نه صرف بعد حیوانی او. لذا نگاه به علم یک نگاه توحیدی در بستر رشد و تعالی انسانی است، نه یک نگاه ابزاری برای سقوط انسان. بنابراین یکی از نکاتی که خزان‌العلم به مشتاقان احیای انسانیت یادآوری می‌نماید، اولاً نوع نگاه به علم است و ثانیاً، یادگیری و فراگیری علوم از صاحبان اصلی آن، که به علت اعتقاد به هدایت قدسی و رشد فکری و فرهنگی انسان، صاحبان اصلی علوم همان ائمه‌طاهریین(ع) هستند. بدین خاطر است که در این زیارت امام هادی(ع) می‌فرمایند: انتم المشیال الأعظم و القراط الأقوم؛ یعنی انسانیت و عقلائیت اگر به معنای واقعی برای سعادت‌مندی بشر، مد نظر اندیشمندان است، لابد عبور از مسیری درست است که آن مسیری جز مسیر اهل بیت و اولیاء الهی نیست و انحصاری که در کلام امام نیز مشهود است، دلالت بر همین مسأله دارد.

غرب و به طور کل جهان مدرن، نتیجه نوع رویکرد اشتباهش به انسان را، با نگاه ناسوتی و حیوانی صرف به او، مشاهده می‌نمایند. وقتی انسان با ابعاد مختلف اعم از مادی و معنوی، به حیوانیت تبدیل می‌شود، به عنوان جمع بندی باید گفت که امروزه

تفکرات و آرمان‌های انسان است، از این روی، عقلائیت دینی در سیاستگذاری‌ها کنار گذاشته شده و عقلائیت غیر دینی و به تبع آن عقلائیت مدرن که سودجو و برده‌پرور است، مبنای سیاستگذاری‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی قرار می‌گیرد. یکی دیگر از نقاط اختلاف بین نظام توحیدی و اومانیسیتی چگونگی نگاه به علم و صنعت است. در نظام اومانیسیتی، علم نیز در خدمت توسعه برده‌داری قرار می‌گیرد، منتها به نحوی مدرن و شکیل. مثلاً با پیشرفت صنعت تکنولوژی، انسان چون در نظام سرمایه‌داری اومانیسیتی یک حیوان مدرن است، پس مثل سایر ماشین‌آلات در خدمت ارزش‌های سرمایه سالاری و طبقه مرفه سیاستگذار است. به تعبیر شهید مطهری در بحث انسان‌شناسی در قرآن، یکی از ظلم‌هایی که نظام غرب در حق انسان نموده است، داشتن نگاه ابزاری به اوست چراکه آنان انسان را نیز همچون دیگر صنایع پیشرفته، ماشینی می‌پندارند ولی ماشینی که از بقیه پیچیده‌تر است. در مقابل

اتحاد مجدد، این بار در قاره سیاه

یادداشت

سید فؤاد علوی
کارشناس مسائل بین الملل

ایران و آفریقا داستانی پرفراز و نشیب را در روابط میان خود تا به امروز طی کرده‌اند. قبل از پیروزی انقلاب اسلامی روابط بین قاره و کشور بیشتر مبتنی بر باز تولید دیدگاه غرب و اجرای بخشی از پروژه ایالات متحده از درآمدهای نفتی جهت رقابت با اتحاد جماهیر شوروی بود. در سال‌های ابتدایی انقلاب اما سیاست گسترش روابط با کشورهای آفریقایی دنبال شد و شاید یکی از قله‌های آن روابط حسنه میان تهران - ژوهانسبورگ است که تا به امروز هم حفظ شده است. در سال‌های بعد و با روی کار آمدن دولت‌هایی که به فکر گسترش روابط با اتحادیه اروپا و امریکا می‌شدند، قاره آفریقا به حاشیه رانده شد و عملاً فعالیت مؤثری برای گسترش روابط انجام نشد. در دولت نهم و دهم تلاش‌هایی برای سرمایه‌گذاری و گسترش روابط با برخی از کشورهای آفریقایی مانند سنگال و جیبوتی صورت گرفت که به دلیل نبود مطالعات کافی و حمله‌های سیاسی طرفداران سیاست‌های غربی در ایران بی‌نتیجه ماند. سرانجام دهه ۹۰ را شاید بتوان سیاه‌ترین دوره در روابط با این قاره دانست. در دوره‌ای که رقیبان منطقه‌ای ما (امارات، عربستان و ترکیه) در رقابت تنگاتنگی برای گسترش روابط خود با کشورهای آفریقایی بودند، تجارت کشور ما با قاره آفریقا شیب نزولی به خود گرفت، در باقی زمینه‌ها هم اوضاع مطلوبی وجود نداشت و شاید بتوان گفت که وضعیت

به زیر صفر نیز رسید. حال اما دولت سیزدهم در راستای دو سیاست کلان خود در امور بین‌الملل یعنی تقویت سیاست همسایگی و نگاه به شرق قصد دارد روابط خود با این قاره در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و شاید هم امنیتی را گسترش دهد. در این بین اما شاید بین همه بازیگران فعال در منطقه احساس خصومت و رقابت شدید با طرف ایرانی وجود نداشته باشد و جمهوری اسلامی شاید بتواند اقدام به یک همکاری راهبردی دیگر نظیر اقدامی که در سوره انجام داده، بدون شک این ابتکار علاوه بر تحکیم روابط دوجانبه با کشورهای همکار نیز تسریع فرایند گسترش روابط نیز تأثیر خواهد گذاشت. در حال حاضر تعدد مشکلات کشورهای قاره آفریقا باعث شده است تا بسیاری از بازیگران بین‌المللی به‌صورت ائتلافی و با همکاری شرکایی که در نظر منافع هم راستا هستند، دست به نقش آفرینی در این منطقه بزنند. برای مثال کشور ترکیه

همراه با قطر در حال حاضر طیف وسیعی از اقدامات را پی گرفته‌اند که از درگیری سخت در لیبی تا ساخت مدرسه و بیمارستان را در بیشتر کشورهای شرقی این قاره شامل می‌شود. عربستانی‌ها نیز همراه با امارات وضعیت تقریباً مشابهی دارند. حتی فرانسه و انگلیس نیز سعی کرده‌اند تا برای تسهیل حضور خود در منطقه، ائتلاف‌هایی را با سایر اعضای اتحادیه اروپا و کارزار وارد شود و سهمی از کیک اقتصادی آفریقا داشته باشد. لازم است تا ائتلافی منطقه‌ای را تشکیل دهد تا در سایه آن امکان انشعاع از پتانسیل‌های اقتصادی و سیاسی قاره را کسب کند. سابقه موفق مبارزه با داعش در سوره و همچنین گسترش همه‌جانبه ارتباطات با روسیه باعث شده تا این کشور کاندیدای خوبی برای این منظور باشد. در حال حاضر روسیه در برخی از کشورهای منطقه آفریقا نظیر زیمبابوه، جمهوری کنگو، اریتره،

سودان، جمهوری آفریقای مرکزی و مالی حضوری فعال دارد و همکاری دوجانبه باعث خواهد شد تا ایران نیز بتواند از پل روس‌ها جای پای خود را در این کشورها باز و محکم کند. همچنین نباید فراموش کرد که جمهوری اسلامی نیز شریکی بسیار جذاب برای روس‌ها و کشورهای آفریقایی است. سابقه مشخص ایران در مبارزه با افراط گرایی و تروریسم در عین مسلمان بودن، قدرت نظامی و بهیچ‌آدی در سطح جهانی، نداشتن سابقه استعمار و عضویت در پیمان شانگهای تنها گوشه‌ای از جذابیت‌های کشور ما برای همکاری در قالب یک ائتلاف منطقه‌ای است. با توجه به اشتراکات قابل توجه در سیاست‌های طرفین به نظر می‌رسد که الگوی اتحاد در سوره برای برقراری صلح بار دیگر در آفریقا و این بار برای پایداری صلح تکرار شود که بدون شک به منابه یک پیروزی چشمگیر دیپلماتیک تلقی خواهد شد.

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای

شماره: ۱۴۰۲/۸۴۷/۸/۷ نوبت اول

شرکت توسعه و مدیریت بندر و فرودگاه‌های منطقه آزاد کیش

- **مناقصه‌گذار:** شرکت توسعه و مدیریت بندر و فرودگاه‌های منطقه آزاد کیش
- **نوع مناقصه:** عمومی **دو مرحله‌ای**
- **موضوع مناقصه:**

عملیات تهیه، حمل و نصب تابلوهای راهنمای عوامل پروازی فرودگاه بین‌المللی جزیره کیش

بر آورد اولیه مناقصه: بر آورد اولیه این مناقصه مبلغ ۰۰۰ / ۴۶۴ / ۸۸۶ / ۱۰۳۳ معادل (یکصد و سه میلیارد و هشتصد و هشتاد و شش میلیون و چهار صد و شصت و چهار هزار) ریال می‌باشد.

- **مبلغ و نوع تضمین شرکت در مناقصه:** مبلغ تضمین شرکت در مناقصه ۰۰۰ / ۰۰۰ / ۱۹۵ / ۵ (پنج میلیارد و یکصد و نود و پنج میلیون) ریال می‌باشد که می‌بایست به یکی از دو روش ذیل ارائه شود:
 - واریز نقدی به‌شماره حساب مندرج در اسناد و ارائه فیش بانکی مربوطه
 - ارائه ضمانت‌نامه بانکی بدون هر گونه قید و شرط به‌نام شرکت توسعه و مدیریت بندر و فرودگاه‌های منطقه آزاد کیش برای مدت ۳ ماه و قابل تمدید برای یک دوره ۳ ماهه دیگر.
- **تصریح:** ارائه ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه از مؤسسات مالی و اعتباری توسط پیشنهاددهندگان مجاز نمی‌باشد.

- **مهلت فروش اسناد مناقصه:** از مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ لغایت مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۳۱ ساعت ۲۳
- **محل فروش اسناد مناقصه:** از طریق مراجعه به سامانه برگزاری مناقصات و مزایدات شرکت توسعه و مدیریت بندر و فرودگاه‌های منطقه آزاد کیش به نشانی اینترنتی tender.kishports.com
- **مبلغ خرید اسناد مناقصه:** مبلغ ۰۰۰ / ۰۰۰ / ۱۰۰ (ده میلیون) ریال که می‌بایست از طریق درگاه پرداخت اینترنتی مندرج در سامانه فوق‌الذکر واریز و رسید خرید اسناد دریافت گردد.
- **آخرین مهلت زمان تحویل پاکات مناقصه:** از تاریخ اتمام مهلت فروش اسناد لغایت ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۱
- **محل تحویل پاکات مناقصه:**

- **دفتر مرکزی مناقصه‌گذار:** جزیره کیش، بلوار ایران، ساختمان اداری واقع در خیابان اسکله شرقی بندر تجاری کیش، دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت توسعه و مدیریت بندر و فرودگاه‌های منطقه آزاد کیش - تلفن: ۰۷۶-۴۴۴۴۸۵۳
- **دفتر تهران:** بزرگراه آفریقا، بالاتر از چهارراه شهید حقانی (جهان کودک)، نبش کوچه کیش، پلاک ۴۵، ساختمان سازمان منطقه آزاد کیش - تلفن: ۰۲۱-۸۶۰۸۴۷۶۸

- **حدنصاب شرکت‌کنندگان:** حداقل تعداد شرکت‌کنندگان جهت بازگشایی پاکات 'الف' سه شرکت‌کننده و پاکات 'ب' و 'ج' دو شرکت‌کننده می‌باشد.
- **زمان بازگشایی پیشنهادات (پاکات الف و ب):** پیشنهادات واصله ساعت ۱۰:۰۰ صبح مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۴ در جلسه کمیسیون معاملات در دفتر مرکزی مناقصه‌گذار بازگشایی خواهد شد.
- **شرایط مناقصه:**

- هزینه‌های درج آگهی در روز نامه به‌مهده برنده مناقصه می‌باشد.
- پیشنهاددهندگان مطابق اسناد مناقصه، مورد ارزیابی فنی - بازرگانی قرار گرفته و ضریب تأثیر فنی ۳۰٪ و حداقل امتیاز قابل قبول برای پذیرفتن پیشنهاد ۶۵ می‌باشد.
- شرکت‌کنندگان در مناقصه می‌بایست دارای قرار داد مشابه و حداقل یک رضایت‌نامه از کار فرما در ۵ سال اخیر باشند.
- به پیشنهاداتی که فاقد سپرده یا امضا غیر مجاز و سپرده‌های کمتر از میزان تعیین شده، یا ارائه چک‌های بانکی و شخصی و نظایر آن برای تضمین شرکت در مناقصه و پیشنهادهایی که پس از انقضا، مدت مقرر در آگهی واصل شود مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.
- اعتبار پیشنهادات واصله سه ماه می‌باشد و با نظر مناقصه‌گذار برای یک دوره سه ماهه قابل تمدید است.

سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه درج گردیده است.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۰۷۶-۴۴۴۴۸۵۳ داخلی ۱۸۳ تماس گرفته شود.

شرکت توسعه و مدیریت بندر و فرودگاه‌های منطقه آزاد کیش